

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3359/2019
16.01.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранислава Босиљковића и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Драгиша Радовановић адвокат из ..., против туженог Дома здравља Прокупље из Прокупља, чији је пуномоћник Предраг Митић адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 845/18 од 02.11.2018. године, у седници већа одржаној 16.01.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 845/18 од 02.11.2018. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Прокупљу П1 117/2016 од 17.11.2017. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца па је поништено решење о отказу уговора о раду туженог којим је тужиоцу отказан уговор о раду и обавезан је тужени да трпи последице промене. Ставом другим изреке је обавезан тужени да тужиоца врати на рад и призна му сва права из радног односа почев од дана доношења решења о отказу уговора о раду. Ставом трећим изреке је одбачена тужба у делу којим је тужилац тражио да се поништи Одлука о утврђивању критеријума и осталих услова за проглашење вишка запослених код туженог и у делу у којем је тражио да се поништи Одлука о утврђивању вишка запослених код туженог број 1014 од 30.03.2016. године и тужени обавезе да трпи последице ових промена, а ставом четвртим изреке је обавезан тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 147.800,00 динара.

Апелациони суд у Нишу је пресудом Гж1 845/18 од 02.11.2018. године, ставом првим изреке, одбио као неосновану жалбу туженог и потврдио првостепену пресуду у ставу првом и другом изреке, а ставом другим изреке је преиначио одлуку о трошковима поступка садржану у ставу четвртом изреке тако што је обавезао туженог

да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 144.000,00 динара, док је део захтева преко досуђеног одбијен као неоснован.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену тужени је благовремено преко пуномоћника изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је доставио одговор на ревизију.

Испитујући побијену пресуду у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 и 55/14), Врховни касациони суд је утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба закона, па нема ни битне повреде на коју се указује из члана 374. став 1. ЗПП.

У правноснажно окончаном поступку је утврђено да је тужилац био у радном односу код туженог по основу Уговора о раду од 31.05.2011. године. Решењем туженог од 05.04.2016. године тужиоцу – распоређеном на послове ..., отказан је уговор о раду са припадајућим анексима због престанка потребе за његовим радом, уз исплату утврђене отпремнине. Чланом 5. Одлуке о утврђивању критеријума и осталих услова за проглашење вишка запослених у Дому здравља Прокупље предвиђено је да ће се при предлагању и утврђивању запосленог за чијим је радом у складу са законом престала потреба, примењивати критеријуми по наведеном редоследу: примања по члану домаћинства, дужина ефективног стажа осигурања, здравствено стање запосленог и чланова његове уже породице, број деце до 26 година старости и по основу услова рада. У Одлуци о утврђивању вишка запослених у Дому здравља Прокупље наведено је да на дан 08.01.2016. године (дан покретања процедуре) у Дому здравља Прокупље је укупан број запослених на неодређено време 251, од тога 32 у Служби за стоматолошку здравствену заштиту и 219 осталих. Собзиром да је Одлуком о максималном броју запослених на неодређено време у систему државних органа и јавних служби, систему аутономне покрајине Војводине и систему локалне самоуправе за календарску 2015. годину утврђено да је максимални број запослених за туженог 241 радник, вишак је 10 радника, од ког броја је један радник отишао у старосну пензију, једном је престао радни однос због ослужења казне затвора од шест месеци, један запослени је одређен као вишак у стоматолошкој служби, а 6 запослених се пријавило добровољно за престанак радног односа. Тужилац је применом критеријума имао најмањи број бодова због чега му је престао радни однос побијеним решењем због престанка потребе за његовим радом уз исплату обрачунате отпремнине.

Код тако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су усвојили тужбени захтев за поништај решења о

престанку радног односа 05.04.2016. године, уз закључак да за доношење спорног решења није био образован отказни разлог прописан чланом 179. став 5. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05...75/14).

Одредбом члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду је прописано да запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

У конкретном случају, није спорно да тужени није био дужан да на основу члана 153. Закона о раду донесе Програм решавања вишка запослених, па самим тим није могао програмом предвидети критеријуме за у тврђивање вишка запослености. Међутим, изостанак потребе за програмом не значи изостанак потребе за критеријумима. Наиме, тужиоцу је уговор о раду отказан због престанка потребе за његовим радом, са позивом на одредбе Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору, па је Одлуком о утврђивању вишка запослених од 30.03.2016. године одређено да постоји вишак од 10 запослених, међу њима је био и тужилац који је применом критеријума имао најмањи број бодова, па му је из тог разлога престао радни однос.

Тужени у ревизији неосновано указује да није имао обавезу да доноси Програм решавања вишка запослених, па самим тим није био дужан ни да спроводи мере и активности предвиђене одредбама Закона о раду. Супротно наводима ревизије, критеријуми за утврђивање вишка запослених примењују се увек у ситуацији када је смањен број извршилаца на одређеним пословима, без обзира да ли је послодавац дужан да донесе Програм решавања вишка запослених или не. На тај начин је потребно од више извршилаца на тим пословима одредити ко до њих представља вишак зато што постоји конкуренција више запослених за једно радно место. Тужени у конкретном случају није утврдио и применио критеријуме који би показали зашто је тужилац вишак у односу на остале запослене који то нису, односно није постојао нормативни основ за оцену резултата рада тужиоца, односно критеријуми. Како тужени није пружио доказе да је вршио бодовање запослених, па и тужиоца, посебно имајући у виду његово здравствено стање које приликом доношења одлуке о оцени је требало правилно бодовати, спорно решење о отказу уговора о раду тужиоца је незаконито, па је испуњен услов прописан чланом 191. став 1. Закона о раду да се тужилац врати на рад код туженог. Наиме, применом члана 191. став 1. Закона о раду, нужна правна последица незаконитог престанка радног односа, на захтев запосленог је враћање на рад, па је и у овом делу тужбени захтев правилно усвојен.

Како се ни осталим наводима ревизије не доводи у сумњу правилност и законитост побијене пресуде, Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 414. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке.

Тужиоцу нису досуђени трошкови ревизијског поступка с обзиром да ови трошкови у смислу одредбе члана 154. став 1. ЗПП нису били нужни ни неопходни за вођење ове парнице, па је одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Бранислава Апостоловић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић